

Het GO! en het secundair onderwijs van de toekomst

1| Hervormen?!

De discussies rond de hervorming van het secundair onderwijs maken eens te meer duidelijk wat we allang wisten: het onderwijs hervormen is een aartsmoeilijke zaak.

Dit hoeft ons niet te verwonderen en misschien is deze terughoudendheid niet eens slecht. Ons onderwijs behoort – alsnog en op sommige gebieden en voor sommigen – tot de top van Europa en dat willen we graag zo houden.

En hebben grote hervormingspogingen in het verleden wel altijd het gewenste effect opgeleverd?

En bovendien zijn we het in de scholen ook lang niet allemaal eens over wat goed onderwijs in deze tijd is, waarom we een bepaald soort onderwijs voorstaan en hoe we dat dan willen realiseren. Dat zijn belangrijke vragen die aan ons diepste 'onderwijs-ik' raken.

Maar om allerlei redenen zijn we er als GO! van overtuigd dat een hervorming van ons secundair onderwijs echt wel aan de orde is. Sinds meer dan vijftien jaar hebben we de basiswetgeving over het secundair onderwijs niet meer aangepast, daardoor sluit dit onderwijs niet meer aan bij de maatschappelijke realiteit. Ondertussen is het hoger onderwijs geflexibiliseerd en is de vernieuwing van het basisonderwijs een feit. Maar het secundair onderwijs ploegt rustig voort.

Via allerlei projecten zoals 'Accent op Talent', 'Proeftuinen voor onderwijsinnovatie' en adviezen binnen de commissie-Monard hebben opeenvolgende ministers van Onderwijs geprobeerd om uit te testen en uit te schrijven hoe nieuwe vormen van leren, organiseren en besturen ons onderwijs beter zouden kunnen voorbereiden op de toekomst. Maar is dat genoeg?

Helaas moeten we vaststellen dat de kwaliteit van ons onderwijs intussen langzaam afneemt. In de PISA-onderzoeken kan Vlaanderen mooie resultaten voorleggen voor lezen, wiskunde en wetenschappen. Maar toch zijn er redenen om ons zorgen te maken. Tussen 2000 en 2009 daalde de gemiddelde score van onze leerlingen (zowel voor de zogenaamde top als voor de betere van de onderste presteerders), zodat we onze plaats in de kopgroep langzaam kwijtspelen¹. Voor een regio waarin gevormde burgers wellicht de enige grondstof zijn, is dit geen prettige vaststelling.

Een bijkomende reden tot zorg vormt de vaststelling dat in Vlaanderen de invloed van de sociaaleconomische achtergrond op de leerresultaten van de leerlingen veel sterker meespeelt dan elders.

In deze tekst willen we ons standpunt over het 'Masterplan hervorming SO' van de Vlaamse regering duidelijk maken. Daarbij gaan we uit van een aantal vragen:

- welke leerlingen willen we als GO! laten afstuderen?
- via welk onderwijs en welke scholen realiseren we dit nu?
- voor welke uitdagingen staan we?
- welke hefboomen zitten er in het masterplan om onze visie nog beter te realiseren?
- welke knelpunten zitten er in het masterplan?

1. Zie Dirk Van Damme, De hervorming van het secundair onderwijs, een reconstructie, in Tijdschrift 'Sampol' (Samenleving en Politiek), september 2013

2| Welke leerlingen willen we als GO! laten afstuderen?

Het pedagogisch project van het GO! (PPGO!) stelt zeer duidelijk welke leerlingen we willen aan het eind van het leerplichtonderwijs: vrije mensen met zelfvertrouwen en een open geest, die mondig en geëngageerd zijn, een leven lang en levensbreed willen leren, zich willen inzetten voor de gelijkwaardigheid van de mensen en de emancipatie van het individu en kunnen samenleven in diversiteit.²

In het PPGO! vinden we de uitgangspunten voor onze school- en klaspraktijk. Dit plaatsen we in het perspectief van de maatschappij van de 21e eeuw, waarin leerlingen ook over nieuwe en andere competenties moeten beschikken.³

Wij halen hier slechts enkele nieuwe competenties aan. We verwachten van leerlingen:

- dat ze hun kennis en vaardigheden kunnen inzetten om complexe problemen op te lossen in uiteenlopende contexten;
- dat ze hun verbeelding inzetten;
- dat ze in staat zijn respectvol met anderen samen te werken;
- dat ze digitaal geletterd zijn en zich behoorlijk uit de slag kunnen trekken met digitale en multimediale middelen;
- dat ze over een grote 'leer-kracht' beschikken;
- ....

We willen daarbij rekening houden met de ontwikkeling van jongeren. Daarom beogen we een brede ontwikkeling in de 1^e graad om gaandeweg meer te verfijnen en te verdiepen in de 3^e graad. Dit is voor ons een cruciaal aspect in de hervorming van het secundair onderwijs.

2. Zie tekst PPGO!

3. Zie Kris Van den Branden, Duurzaam onderwijs voor de 21ste eeuw, van theorie naar praktijk, Impuls, 44e jaargang, nr. 1, juli-september 2013.

3| Via welk onderwijs en welke scholen realiseren we dit nu?

Elke GO! school staat voor de opdracht het pedagogisch project van het GO! te realiseren en te concretiseren. De context waarbinnen scholen dit moeten doen kan evenwel erg verschillend zijn, net zoals de instroom van leerlingen en de samenstelling van het schoolteam. De realisatie van het pedagogisch project kan er dus voor elke GO! school anders uitzien.

De plaats waar de wieg van de leerling stond, mag geen invloed hebben op de leerkansen die we hem of haar moeten bieden. We zetten ons maximaal in om alle leerlingen die vorming en die opvoeding te geven die hen op alle terreinen in staat stelt zich maximaal te ontplooiën in de samenleving.

De school is geen eiland

Het GO! heeft de ambitie om zijn grondwettelijke en maatschappelijke opdracht waar te maken en de Vlaamse gemeenschap het kwaliteitsvolle onderwijs te bieden dat elke lerende toekomst. Helaas stellen we nog altijd vast dat de sociaaleconomische achtergrond van leerlingen een stempel op hun schoolloopbaan drukt. De sociale achtergrond van de leerling speelt een rol bij de schoolkeuze en in mindere mate ook bij de studiekeuze⁴.

Daarom willen wij als GO! streven naar een sociale mix op school, waarbij zowel kansrijke als kansarme leerlingen meer leerkansen krijgen en bijgevolg ook betere toekomstperspectieven. Op die manier werken onze scholen aan gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen. Het realiseren van een sociale mix op school helpt bovendien een open wereldbeeld en een tolerante samenleving bevorderen.

Het onderwijs kan niet losstaan van de economische en technologische evoluties in de maatschappij. Dit vindt zijn weerslag in de studierichtingen, de vakken en de leerinhouden die we aanbieden. Daarnaast zijn we er als GO! van overtuigd dat we alle leerlingen een brede algemene vorming moeten geven.

Eindtermen zijn geen eindpunt

Het Vlaams Parlement heeft eindtermen vastgelegd, dat is het maatschappelijke minimum waaraan onze scholen moeten voldoen. De eindtermen realiseren we in de geest van ons pedagogisch project, vanuit een visie op leren en binnen een waardenkader.

We leggen de lat hoog voor alle leerlingen. De leerplannen die wij als GO! hebben opgesteld, vormen het kader om leerlingen de kans te geven zich maximaal te ontplooiën. Dit betekent dat we differentiatie inbouwen om alle leerlingen te laten excelleren in de domeinen die aansluiten bij hun capaciteiten.

In onze visie op leren leggen we de klemtoon op het evenwicht tussen kennis, vaardigheden en attitudes en het inbedden ervan binnen betekenisvolle contexten. Afhankelijk van de leerdoelen en de leerlingenkenmerken kiest de leerkracht werkvormen die kunnen gaan van zuivere instructie tot het actief construeren van kennis door de leerlingen zelf.

4. Zie Van Damme, op cit

3| Via welk onderwijs en welke scholen realiseren we dit nu?

Overall te lande...

Voor ons als GO! is de garantie op een evenwichtig geografisch gespreid onderwijsaanbod primordiaal. Alleen als dat aanbod voldoende divers en complementair is, krijgt iedereen de kans om zijn talenten en interesses te ontwikkelen.

Scholengroepen en scholengemeenschappen stippen een langetermijnvisie voor hun regio uit. In die visie krijgt het onderwijsaanbod een belangrijke plaats, zodat 'blinde vlekken' voorkomen kunnen worden. Een evenwichtig gespreid aanbod betekent ook dat alle onderwijsniveaus en onderwijsvormen goed en naadloos op elkaar afgestemd moeten zijn. Alleen zo wordt een vlotte overgang van de ene school naar de andere – of van het ene niveau naar het andere – gewaarborgd.

Ook met de hogescholen en met beroepssectoren maken wij als GO! werk van goede afspraken om de aansluiting succesrijk te laten verlopen.

Leerlingenbegeleiding

Een van de sterktes van het GO! is leerlingenbegeleiding. Dit wil zeggen dat scholen zich maximaal inzetten om voor alle leerlingen welbevinden en een succesvolle schoolloopbaan te waarborgen. Het succes van een schoolloopbaan wordt bepaald door heel wat factoren: ontwikkelingsgebonden factoren van de leerling, gezinsfactoren, sociaaleconomische en schoolfactoren.

Leerlingenbegeleiding realiseren we in het GO! in een zorgcontinuüm waarbinnen rekening wordt gehouden met de expertise van leerlingen, ouders, leerkrachten, schoolteams, interne leerlingbegeleiders, zorgcoördinatoren, het buitengewoon onderwijs, CLB-medewerkers en pedagogische begeleidingsdiensten.

Kwaliteitsvol innoveren

Om al deze ambitieuze doelen te realiseren hebben wij als GO! de voorbije jaren onder andere sterk ingezet op kwaliteitszorg op verschillende niveaus: de centrale diensten van het GO!, de scholengroepen en scholengemeenschappen, de scholen, maar ook de vakgroepen en de individuele leerkrachten. Werken aan kwaliteitszorg stelt ons in staat om te bewaren wat goed is en te verbeteren waar nodig. Daarmee waarborgen we de hoge kwaliteit van ons onderwijs.

Maar we moeten meer doen, we moeten ook zorgen dat onze scholen leerlingen voorbereiden voor een toekomst die we vandaag nog niet kennen. Wij kiezen voor doordacht en onderbouwd innoveren. Dat kunnen we op verschillende manieren doen. In onze leerplannen leggen we de klemtoon steeds meer op het ontwikkelen van competenties en de integratie van vakken.

Maar innovatie kan ook betrekking hebben op de manier waarop we onze scholen bouwen en organiseren (thematische campussen, talentenscholen ...). Om iedereen in een innovatief onderwijs mee te krijgen, zullen leerkrachten en directeurs voldoende kansen moeten krijgen om zich te professionaliseren (bv. rond differentiatie en flexibele leertrajecten). En uiteraard moeten we ons uiterste best doen om de supersnelle evolutie van ICT bij te houden.

4| Voor welke uitdagingen staan we?

Dat het onderwijs zwaar onder druk komt van de maatschappelijke evoluties, ondervinden we alle dagen in de school en in de klas. Een grotere instroom van anderstalige nieuwkomers, concentratiescholen, alarmerende kinderarmoede, lerarentekort, ongekwalificeerde uitstroom... het behoort helaas tot de dagelijkse onderwijsrealiteit. Het enige zinvolle antwoord op al deze problemen luidt... vernieuwen of hervormen. Daarbij wordt het GO! geconfronteerd met een aantal belangrijke uitdagingen. Het GO! heeft zijn opdracht om maatschappelijke hefboomen te bieden steeds ter harte genomen. Verschillende belanghebbenden kijken in de richting van het GO! om verandering mogelijk te maken.

Uitdagingen op het vlak van algemene vorming en studieaanbod

De belangrijkste uitdaging voor het GO! bestaat erin dat we aantrekkelijke scholen moeten zijn. Aantrekkelijke scholen bieden duurzaam onderwijs d.w.z. onderwijs waar alle energie van schoolleiders, leerkrachten en leerlingen wordt omgezet in leren en ontwikkeling en waar het verlies aan leerenergie beperkt wordt (bv. spijbelen, ongekwalificeerde uitstroom, burn-out).

"Als de energie die leerlingen investeren in klasactiviteiten omgezet wordt in succesvol leren, dan kan dat hun zelfvertrouwen en welbevinden bevorderen, en kan dat hen motiveren om nieuwe inspanningen te leveren om verder te leren. Als mensen participeren in activiteiten die ze zinvol vinden en waarvan ze nieuwe dingen leren, dan zal hun bereidheid toenemen om in de toekomst in gelijkaardige activiteiten te participeren"⁵. Voorwaarde is dat leraren bewust hoge verwachtingen hebben ten aanzien van alle leerlingen.

We stelden reeds de vraag in hoeverre de algemene vorming die we bieden toereikend is voor de competenties van de 21^e eeuw. Volstaan de huidige eindtermen? Hier ligt veel werk op de plank, menen we. Bovendien horen we uit verschillende hoeken (terecht) dat er in het huidige aanbod van algemene vorming enkele maatschappelijk relevante elementen zoals techniek, financiële geletterdheid, ondernemingszin ... ontbreken.

Het studieaanbod moet geactualiseerd worden: rationalisatie en nieuwe programmaties. Wij willen er niet van uitgaan dat de krapte op de arbeidsmarkt het onderwijsaanbod moet sturen. Maar opleidingen die de leerlingen geen zinvolle toekomst kunnen bieden, leiden enkel tot frustratie en schooluitval. Ook de verschillen in inhoud en finaliteit tussen sommige studierichtingen zijn voor de leerlingen niet altijd duidelijk. Dit willen we vermijden door te werken aan een goede loopbaanbegeleiding op school.

Uitdagingen op het vlak van gelijke kansen

Het Vlaamse onderwijs scoort internationaal nog altijd vrij goed, maar het prijkt helaas ook bovenaan in de ranglijsten als het over het bestendigen van ongelijke kansen gaat. Luc Huysse wees er jaren geleden al op dat onderwijs als middel tot sociale mobiliteit niet voor iedereen in gelijke mate werkt.⁶ Dit bracht de opeenvolgende onderwijsministers sinds 2002 ertoe om behoorlijk wat onderwijsgeld in gelijke onderwijskansen te investeren.

We weten ondertussen dat de sociaaleconomische achtergrond nog een te grote impact heeft op onder meer de studie- en schoolkeuze en schoolse prestaties van leerlingen. We denken hierbij aan het waterniveausysteem, maar ook aan het buitengewoon hoog percentage kansarme leerlingen in het buitengewoon onderwijs en aan de ongekwalificeerde uitstroom. Hier kunnen we eerlijk gezegd niet meer van gelijke onderwijskansen spreken. In plaats van een hefboom voor sociale mobiliteit te zijn, lijkt het onderwijs de sociale ongelijkheid juist te bestendigen.

5. Kris Van den Branden, Duurzaam onderwijs voor de 21ste eeuw, van theorie naar praktijk, Impuls, 44e jaargang, nr. 1, juli-september 2013.

6. Huysse, Luc, 13/ L. Huyse & L. Vandekerckhove, In de buitenbaan. Arbeiderskinderen, universitair onderwijs en sociale ongelijkheid, Antwerpen, Standaard, 1976.

4| Voor welke uitdagingen staan we?

Ook zittenblijven is een vorm van segregeren. In een vergelijking met de Europese landen behoort Vlaanderen tot de koplopers wat het aantal zittenblijvers betreft. Bijna één op de vijf leerlingen is op het einde van het zesde leerjaar basisonderwijs al minstens één keer blijven zitten. Op het einde van het secundair onderwijs is dat cijfer opgelopen tot één op de drie. In grootstedelijke contexten liggen de cijfers nog hoger.

Toch weten we dat de positieve effecten van zittenblijven maar van korte duur zijn. De voorsprong die zittenblijvers in het begin opgebouwd hebben, raken ze kwijt naarmate ze ouder worden. Het leertraject van leerlingen wordt dan onnodig vertraagd en dat leidt tot een verlies aan 'leerenergie'.

Zowel leerlingen als leerkrachten zien zittenblijven als een, soms 'onvermijdelijke', vorm van falen. Maar eigenlijk is zittenblijven een zwakgebod van het huidige systeem. Via flexibele leertrajecten⁷ kunnen scholen nu al oplossingen aanbieden die de schoolloopbaan van leerlingen met zwakkere leerprestaties niet in het gedrang brengen. Er zijn trouwens ook heel wat mogelijkheden om in te spelen op wie sneller leert.

Uitdagingen op het vlak van begeleiding

De onderwijsloopbaanbegeleiding van onze leerlingen is niet altijd optimaal. Vaak beperkt deze begeleiding zich tot de klassieke overgangsmomenten. In de doorlichtingsverslagen van de inspectie komt ook leerbegeleiding als een groot knelpunt naar voren. Ondanks de vele inspanningen die scholen leveren, krijgen leerlingen niet altijd de zorg en begeleiding die ze nodig hebben. Het zorgbeleid is soms ontoereikend of onvoldoende ingebed in het schoolbeleid. Zorg voor onze leerlingen behoort nochtans tot de basiselementen van ons PPGO!

Maar de beste zorg is een klaspraktijk die aangepast is aan de noden van de leerlingen. Daarbij speelt differentiatie een belangrijke rol. De diversiteit aan leerlingen is een grote toegevoegde waarde, maar stelt tegelijk heel wat eisen aan leerkrachten.

Ook op het vlak van het welbevinden van leerlingen kan het beter. Te veel jongeren zijn schoolmoe. De oorzaken van spijbelgedrag en schoolmoeheid liggen daarbij niet altijd of enkel en alleen bij de leerlingen: is onze pedagogische aanpak wel voldoende uitdagend, is de accommodatie aangepast, is het schoolklimaat bevorderend voor leerlingen? Het zijn confronterende vragen die rechtstreeks te maken hebben met hoe we werken in de klas. We moeten de vragen durven beantwoorden omdat onze leerlingen recht hebben op het beste onderwijs.

Uitdagingen op het vlak van kwaliteitsvol onderwijs

Vlaanderen heeft een uniek systeem van kwaliteitscontrole in het onderwijs. Elke school is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van haar onderwijs⁸. Via de doorlichtingen gaat de inspectie na of een school de onderwijswetgeving respecteert en haar eigen kwaliteit bewaakt. De overheid geeft de scholen dus veel beleidsruimte en controleert van op een zekere afstand. Scholen kunnen de vrijgekomen beleidsruimte slechts zinvol invullen als zij over voldoende beleidvoerend vermogen beschikken. Als GO! willen wij het beleidvoerend vermogen van scholen versterken, bijvoorbeeld door te werken aan kwaliteitszorg en een betere opleiding voor schoolleiders. Het pleidooi van de minister van Onderwijs voor schaalvergroting zou ook een stap in de goede richting kunnen zijn.

7. Flexibel inspelen op leerlingenkenmerken. Beleidsruimte en mogelijkheden in het secundair onderwijs, schooljaar 2013-2014, PBD.

8. Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009.

5| Welke hefboomen zitten er in het masterplan om onze visie nog beter te realiseren?

In het 'Masterplan hervorming SO' van de Vlaamse regering vinden we heel wat raakpunten met onze visie, hefboomen die ons helpen onze visie nog beter te realiseren.

Meer kansen om het PPGO! te realiseren

Zo sluiten de **doelstellingen** die worden vooropgesteld aan op wat wij als GO! beogen in ons pedagogisch project. Op de eerste plaats is dat het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs. We streven er samen naar dat leerlingen zich 'totaal' ontplooiën en dat ze kunnen bijdragen en participeren aan de samenleving. We willen de prestaties van alle leerlingen naar een hoger niveau tillen. Samen met de overheid streven we naar meer kansengelijkheid.

Belang van sleutelcompetenties

Het herformuleren van eindtermen in **competenties** is voor het GO! een verantwoord perspectief voor leerlingen die zich op een adequate manier moeten kunnen voorbereiden op de toekomstige ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs, op de arbeidsmarkt, en in de maatschappij. We voelen ons in deze visie ondersteund door het masterplan: de eindtermen en vakoverschrijdende eindtermen zullen worden ondergebracht in competenties. Per graad wordt een set van sleutelcompetenties vastgelegd die door iedereen 'te behalen' zijn. Deze competenties worden bovendien ambitieus geformuleerd. De lat ligt hoog!

Onze visie gaat niet enkel over wat leerlingen leren, maar ook over hoe ze leren. Scholen moeten talenten van hun leerlingen herkennen, maar ook kunnen omgaan met verschillen in talent. Het is de taak van elke leerkracht om deze verschillen positief te waarderen en er unieke ontwikkelingskansen voor ieder individu van te maken. Daarom moeten leerkrachten kunnen differentiëren. Differentiatie mag niet leiden tot nivellering, **differentiatie** is geen doel, maar wel een middel om leerlingen te laten excelleren.

Een nieuwe basisindeling die aansluit bij interesses en talenten

Waarom leren we in het GO!? Naast het waarborgen van persoonlijke ontplooiing, heeft het onderwijs ook een kwalificerende functie: de leerlingen moeten hun studies kunnen beëindigen met een maatschappelijk relevante kwalificatie. Een goede **aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt** of het hoger onderwijs is daarbij noodzakelijk. De bijstellingen in het studieaanbod die het masterplan in het vooruitzicht stelt, zijn dan ook meer dan welkom. De minister stelt voor alle studierichtingen te screenen en het aantal studierichtingen te reduceren. De aansluiting met het hoger onderwijs en/of de arbeidsmarkt wordt gewaarborgd door de studierichtingen zo te ordenen dat de finaliteit ervan duidelijk wordt. De opdeling tussen ASO, KSO, TSO en BSO verdwijnt. De leerlingen zullen voortaan kiezen voor een studiedomein, op basis van hun talent en hun interesse.

Werkplekieren kan voor leerlingen beslist motivatieverhogend werken en komt voor sommige leerlingen ook beter tegemoet aan hun leerstijl. Minstens in alle arbeidsmarktgerichte studierichtingen krijgt werkplekieren nu een plaats.

Een doordacht attesteringsbeleid

Het onderwijs heeft ook een oriënterende functie. Om de verworven kwalificaties maximaal te doen renderen bij leerlingen, zullen we hen veel beter moeten **begeleiden in hun onderwijsloopbaan** en zullen we op een andere manier moeten omgaan met **evaluatie en attestering**.

5| Welke hefboomen zitten er in het masterplan om onze visie nog beter te realiseren?

De Vlaamse regering zet met het masterplan enkele belangrijke stappen in het herdenken van het attesteringsbeleid. We moeten jongeren oriënteren op basis van wat ze kunnen en niet op basis van hun tekorten. Aan eventuele tekorten kan gewerkt worden, niet door hen alles - dus ook dat waar ze al goed in zijn - in hetzelfde leerjaar opnieuw te laten doen. Maar laten we voortbouwen op wat ze al kunnen en bijsturen waar nodig, zonder hun schoolloopbaan al te veel te verlengen. De regelgeving laat dit scholen nu al toe.

Mensen maken school

Onze ambities als onderwijsverstrekker waarmaken doen we met uitstekende scholen en uitstekende leerkrachten. We moeten blijven investeren in de kwaliteit van scholen en de ondersteuning en professionalisering van leerkrachten.

Het ontwikkelen van instrumenten en het valide maken van bestaande toetsen om outputgegevens te verzamelen, zoals voorzien in het masterplan, is voor ons een grote toegevoegde waarde in het kader van de **interne kwaliteitszorg** van scholen.

Het masterplan biedt enkele mogelijkheden voor de ondersteuning van leerkrachten: de erkenning van verworven competenties van zij-instromers (door de opgebouwde anciënniteit (beperkt) te laten meetellen), meer werkzekerheid voor leraren door scholen te laten samenwerken in grotere groepen en meer ruimte voor leraren om zich te professionaliseren. Daar kunnen wij ons als GO! zeker in vinden.

6| Aandachtspunten in het masterplan voor de realisatie van onze visie

Op een aantal belangrijke punten gaat het masterplan voor ons niet ver genoeg.

De eerste graad

We denken hier ten eerste aan de invulling van de eerste graad.

Opdat de eerste graad aan al zijn functies zou kunnen voldoen, moet het voor ons als GO! een comprehensieve brede eerste graad zijn. Dit betekent dat jongeren gedurende twee opeenvolgende jaren de kans geboden wordt om een breed palet aan belangstellingsgebieden te verkennen, om zo hun talenten en interesses te ontwikkelen. Maar we realiseren ons dat dit randvoorwaarden inhoudt zoals onder meer de competenties van leerkrachten om te differentiëren. Daar willen we volop op inzetten. Ook de vrijheid van scholen om de eerste graad uit te werken, ondergraaft de idee van een brede eerste graad.

Geen onderwijs met twee snelheden!

Ten tweede vinden we het geen goede zaak dat scholen autonoom kunnen kiezen voor het ene dan wel het andere schoolconcept voor de tweede en de derde graad (domeinschool/campuschool of een combinatie). Die keuzevrijheid aan scholen overlaten kan leiden tot een onderwijs met verschillende snelheden. We moeten dit doordacht en planmatig aanpakken en voor elke school of scholengemeenschap een groeipad richting optimaler schoolconcept uittekenen.

7 | Besluit

De visie die de Vlaamse regering in haar masterplan naar voren brengt sluit aan bij die van het GO!. Een aantal elementen juichen wij uitdrukkelijk toe: de nadruk op kansengelijkheid, het actualiseren en reorganiseren van het aanbod, het belang van gestandaardiseerde evaluatietools en de maatregelen ter ondersteuning van de leerkrachten.

Maar we vinden het jammer dat de Vlaamse regering de implementatie van deze visie te vrijblijvend benadert. Het masterplan spaart hier de kool en de geit. Als we alle leerlingen maximale kansen willen bieden, kunnen we het ons niet veroorloven om een onderwijs met verschillende snelheden te organiseren. En de confrontatie met de knelpunten in ons onderwijslandschap maakt de nood aan een hervormd secundair onderwijs meer dan ooit zichtbaar.

Maar als GO! willen wij niet bij de pakken blijven zitten. We willen blijven werken aan een nieuw, hedendaags en toekomstgericht secundair onderwijs.

oktober 2013

